

المسلم وصديقه

So Muslim a go so Pagariya' Iyan sii ko Islam

(al Khutbah 11)

Ki: Alim Hassanor M. Alapa

al Murshid al Am

al Insan Islamic Assembly of the Philippines

إِنَّ الْحَمْدَ لِلَّهِ نَحْمَدُهُ وَنَسْتَعِينُهُ وَنَسْتَغْفِرُهُ وَنَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ شُرُورِ أَنْ فُسْنَا وَسَيَّئَاتِ
أَعْمَالِنَا مَنْ يَهْدِهِ اللَّهُ فَلَا مُضِلٌّ لَهُ وَمَنْ يُضْلَلُ فَلَنْ تَجِدَ لَهُ وَلِيًّا مُرْشِدًا ، وَأَشْهَدُ أَلَا إِلَهَ
إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ ، اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ وَبَارِكْ
عَلَى مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَعَلَى آلِهِ وَصَاحْبِهِ وَمَنِ اهْتَدَ إِلَيْهِ بِهَدْيِهِ إِلَى يَوْمِ
الدِّينِ . . . وَبَعْدُ :

فَيَا عِبَادَ اللَّهِ يَقُولُ الْحَقُّ تَبَارَكَ وَتَعَالَى فِي الْقُرْآنِ الْكَرِيمِ:
قُلْنَا اهْبِطُوا مِنْهَا جَمِيعًا إِمَّا يَأْتِيَنَّكُمْ مِنِّي هُدًى فَمَنْ تَبَعَ هُدًى إِيَّ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ
وَلَا هُمْ يَحْزُنُونَ .

Innalhamda lillāhi nahmaduhu wa nastānuhu wa nastagfiruh, wa na'ūdubillāhi min shurūri anfusinā wa sayyiāti a'mālinā, man yahdihillāhu falā mudhillalahu, wa may yudhlil falan tajida lahu waliyyan murshidā, wa ash'hadu allā ilāha illallāhu wahdahu lā sharīka lahu, wa ash'hadu anna Mohammadan abduhu wa rasūluh, Allāhumma salli wa sallim wa bārik alā Mohammadin sallallāhu alayhi wa sallama wa alā ālihi wa sahibihi wa manihtadā bihad'yihī ilā yawmidd dīn wa ba'du:

Fayā ibādallāhi, Yaqūlul Haqqu Tabāraka wa Ta'ālā fil Qur'ānil Karīm:

Qulnah bitū minhā jamīan fa'immā ya'tiyannakum minnī hudan faman tabi'a hudāya falā khawfun alayhim wa lā hum yahzanūn.

So langowan a podipodi ago so samporna a bantog na rk o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى), bantogn tano Skaniyan go mamangni tano ron sa tabang, ago mangni tano Ron sa sapngan Iyan so manga dosa tano, go lomindong tano ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) phoon ko manga antiyor o manga ginawa tano, ago so pangararata o manga galbk tano, sa taw a toroon skaniyan o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى), na da' a makadadag on, na sa taw a dadagn iyan na di nka dn mitoon sa salingga gogopa' iyan a phakatoro' on.

Manga Oripn o Allāh .

Isa a kissnggay o bontal o sanang a Muslim na so kapkhababaya'i niyan ko manga bolayoka' iyan a go so manga pagari niyan ko paratiaya, kabaya' oto a misisibay a di khadaktan o boring o n'nga' a go so kagakd a kadodoniya'i. Giyanan i sanang a kabaya' a kaphagariya' a so kalilinang iyan na sii miakapoon ko sindaw o gonana'o o Islam; a so rara'd iyan ko paparangayan o sanang a Muslim na missnggay a da' a saginda niyan sii ko iringa' ko khoyaptaan o kamamanosiya'i.

Giyanan na gakot a khatimo' iyan so Muslim sa khikoyapt ko pagari niyan, sa di ron dn pagilayin so asal o bangnsa, so bontal o kobal, so basa a go so salakaw ron.

Pitharo' o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) a:

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْرَجُوا فَأَصْلَحُوا بَيْنَ أَنْحَوِيهِكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿١٠﴾

Mataan a so Miamaratiaya na magariari na imasada niyo so karido' o dowa a pagari niyo go kalkn iyo so Allāh ka an kano Niyan kalimoon. (Surah al Hujurāt 49:10)

So kaphapagariya' ko paratiaya na skaniyan i pinakamabagr a gakot ko pagltan o manga poso' a go so manga pamikiran. Sa kna' o ba piakammsa a giyanka'i a da' a datar iyan a kaphapagariya' na pkhaonga niyan so kabaya' a so masosoti a go linang a madalm i bkaw a go matobay. Giyankanan a kabaya' na bithowan o Islam sa "kabaya a pantag sa pangilay ko kasoso'at o Allāh" (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) a so ron khatoon o sanang a Muslim so kamis o paratiaya niyan ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى).

Adn a tlo a manga shayi' a sa dn sa taw a makowa niyan siran na magdam iyan on so kamis o paratiaya niyan: Amay ka mabaloy so Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) a go so Sogo' iyan a aya Ibi a mala i arga' sii rkaniyan a di so salakaw kirin; amay ka adn a ingginawa'i niyan a taw a da' a sabap a rowar sa soaso'at iyan ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى); amay ka ikagowad iyan so kapakandod ko kakhapir ko oriyan o kiatoro' iyan sa sobra a kikagowadn iyan on a di so kaologa on ko phlagindab a kadg. al Bukhārī a go so Muslim.

So pankatan o kaphagariya' o dowa kataw a taw sa pantag bo' ko soaso'at iran ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) na Ibi a maporo' so btad iyan ko Islam.

Tanto a madakl a manga hadīth a phagosayin iyan so btad odi' na pankatan o dowa kataw a taw a mingginawa'i siran sa pantag sa pangilay ko kasoso'at o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى), sa iphropa iran so pankatan a khadarpaan iran sii ko Sorga' a gioto na inipagtad kirin o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) a mala' a slasla' kirin sii ko gawii a kapagoyaga ko manga taw ko alongan a Qiyāmah sa miphoona iran so Kadnan iran a Rabbul Alamin. Pd sinka'i a manga hadīth so katharo'o Rasūlullāh (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) makapantag ko pito sosen a manga taw a phakasirong siran ko sironga' o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) ko masa a da dn a khasirongan a so alongan na sahasta sa karani ko olo o manga taw sa pthotongn iyan siran sabap ko kayaw niyan.

Adn a pito a manga taw a phakasirong siran o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) ko sironga' iyan ko gawii a da dn a khasirongan ko alongan a Qiyāmah. Imām (dato') a maontol; mangoda a aya dn a inipmamangoda niyan na so kapzimbaa niyan ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى); mama a lalayon dn mikakampt a poso' iyan ko masjid; dowa kataw a taw a mingginawa'i siran sa arap iran ko limo' o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى), sa gii siran thoona sabap ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) a go ron siran giimblag, mama a tialowan a mata'id a babay sa

pantag sa kazina, na aya inismbag iyan on na: *Ikhalk akn so Allāh* (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى); mama a migay sa sadka sa pagn's a so inibgay o diwang iyan na di katawan o kawanan iyan; mama a misisibay a skaniyan bo' na kiatadman iyan so Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) na miakagora'ok sa miabasa so mata niyan sa lo'. Pianothol o al Bukhārī a go so Muslim.

Miaaloy roo so dowa kataw a taw a mingginawa'i siran sa pantag sa pangilay ran ko kasoso'at o Allāh, sa tiankd o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) a phakasirongn iyan siran ko sironironga' iyan a go imbgay niyan kiran so limo' iyan, ka sii sankoto a masa a kazagad o manga taw ko margn na so kaphagating o manga taw na thoga' so ig ko lawas iran sa adn oto a so ating iyan na taman ko panintilan iyan, na adn pman a taman ko lb iyan na adn pman a taman ko kasadan iyan na adn pman a gii ron makaplangoy ka so ating iran na mibaloy a datar o ranaranaw. Sabap anan ko kayaw o alongan a matatago' ko atag o manga olo iran, sa oman i isa na phagating ko dianka' o dosa niyan a pinggalbk iyan sii sinka'i a doniya.

Sii sankanan a masa na pikira o Muslim i taman a kargn iyan, na so taw a phakakowa sa limo' sankanan a btad a margin na di ta khara'ot a pamikiran so kaphakapiya ginawa niyan. Na so kapakalidas san na isa on so kaphapagariya' ko Islam a kna' ba margin a nggalbkn ogaid na di matatago' sa ginawa o pizakatawan sa datar o ba da' a bali niyan ko manga taw, ka aya karina on na so kapkhaadn o manga rido' ko manga darpa' tano, na toos anan sa midadalong so gona o kaphapagariya' ko Islam, ka opama o makamomo'ayan kiran na da' a maadn a manga awid a akal a pkhasabapan ko giikathitidawa' o manga taw sabap ko kaada o anogon o oman i isa ko pagari niyan a maitoito bo' na inibono' iyan on odi' na piran'g yan so pagari niyan.

Sii sa alongan a Maori na thawagn o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) so manga taw a minggiginawa'i siran sii sinka'i a doniya sa soaso'at iran ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى).

Anda dn so manga taw a minggiginawa'i siran sa pantag rakn? Imanto a gawii na phakasirongn akn siran ko sironironga akn a da dn a khasirongan a rowar sankanan a sironironga akn. Pianothol o Muslim.

Giyanan na tanto a mala' a slasla' a go maporo' a pammgay a imbgay ko siran oto a manga taw a minggiginawa'i siran sa pangilay ran ko kasoso'at o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى), a khakowa iran ankanan a manga balas iran ko gawii a kazagad o manga taw ko pithamanan a masakit a siksa'.

So kapakingginawa'i sa pantag ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) sa kna' o ba pantag ko salakaw a nganin sii sinka'i a kibabatog a so mappno' a kabosaw, kabaya', n'nga', kangguna, kagakd a go kaligt na tanto a margin a go kainotan ko manga taw o ba siran pakingginawa'i sa pantag bo' ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى), inonta bo' a aya tabiya san na so taw a adn a poso' iyan a linang a so aya kapkhailaya niyan sinka'i a doniya na da' a bali niyan ko kidayag iyan ko manga balas o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) a imbgay niyan ko taw a magiiklas on a go thotomankd on. Na da a sankaan a so Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) na mbgan iyan siran sa mala' a balas ko kiatigra iran ko manga orarig o doniya a tamok a go kabaya' sa kangguna. Giyanan so pianothol o Mu'ād a pitharo' kon o Rasūlullāh (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a:

Phananawag so Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) sa ptharo'on iyan a: So siran oto a minggiginawa'i sa pantag rakn na imbgay akn kiran so manga mimbar (darpa') a pd sa tihaya, a so

ikhasigi o manga Nabī a go so manga shahīd a kapakakowa iran on. Pianothol o at Tirmidī.

Mbgan o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) so manga taw a minggiginawa'i sii ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) sa pammgay an a tanto a mala' a go ikasisigi a guyoto so limo' o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) a tanto a margin so kakowaa on. Biagr anan o hadīth o Abū Hurayrah a pitharo' kon o Rasūlullāh (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a:

Adn a sakataw a mama a lomialakaw sa kambisitaa niyan ko pagariya' iyan sii ko isa a ingd, na somiogo' so Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) sa isa a malaikat a mbalakn iyan ko lalan iyan. Na kagiya kasagadan o mama na inizaan skaniyan o malaikat a zasalin sa manosiya sa tig iyan a: Anda ka zong sinka'i a lalakaw nka? Na tig iyan a: Phamisitaan aka a pagariya' aka sankanan a isa a lipongan, na tig o malaikat a: Ba nka skaniyan kiabgi sa sakodo a zongowan ka imanto ka zkatn ka on so balas iyan? Na tig iyan a: Da' ka aya bo' a kiaphagariya' ami na pantag ko soaso'at ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى), Na pitharo' on o malaikat a: Saken na sogo' o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) a phakitokawan iyan rka a kiababayaan ka niyan sa datar o kiababaya inka ko pagariya' aka sa pantag ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى). Pianothol i Muslim.

Sayana' a mala' a kabaya' a so miniporo' iyan so manosiya sii ko pankat a khakowa niyan so kabaya' o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) a go miaso'at on, ba adn pn a pankatan a khabayaan o manosiya a lawan san!

So manosiya na waraan iyan so kabaya' sa kapakakowa sa mapiya a go makalaba sa madakl a tamok a giyanan dn i sabap a kasasagala o kaoyagoyag tano a manga Mranaw a mindakl so manga rido' ko apiya anda dn a darpa' sabap dn anan ko kala' o kabaya' o taw sa tamok odi' na kaoyagan ka aya tankap iran on na o makakowa siran sa mala' a tamok na phakadaya' siran ko doniya a aya mataan na odi ran masowa so ikhidi'a ko tamok na guyoto dn i kiaantiyor iran ko kaoyagoyag iran. Sabap san na pmbgay so Islam sa manga okit a malbod a amay ka okitan o manosiya na phakalbod on so maggdam iyan a margin a go pthagompiya so kaoyagoyag iyan.

Aya phakakowa ko Ibi a mala' a balas ko dowa a minggiginawa'i na so mala' kirin on i kabaya' ko pd iyan. Sa Pitharo' o Rasūlullāh (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a:

So dowa a minggiginawa'i a Muslim na so mala' on i kabaya' ko pd iyan na aya makalalawan ko balas a go so mapiya. Pianothol o al Bukhārī.

Ininggonana'o o Islam a so dowa a minggiginawa'i a Muslim na patoray a ptharo'on o oman i isa kirin ko pd iyan a skaniyan na pkhababayaan iyan so pagari niyan. Pitharo' o Rasūlullāh (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a:

Amay ka so mama na pkhababayaan iyan so pagari niyan a Muslim na ptharoon iyan on a mataan a skaniyan na pkhababayaan iyan skaniyan. Pianothol o Abū Dāūd a go so at Tirmidī.

So Rasūlullāh (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) na kasasabotan iyan so raraad a mabagr o kapakingginawa'i sii ko giikambalaya ko taragombalay o kaphagingd a Islam a go so manga pagtaw, sabap roo na da a lipas iyan a katitimo' inonta a piakalankap iyan on so kanggiginawa'i o manga taw sa pzogoon iyan so manga Muslim sa kapakalankapa

iran ko kabaya' iran ko manga ginawa'i ran sa pantag oto sa an kalka'i so manga poso' sa lomankap so kanggiginawa'i sii ko langowan a pankatan o pagtaw a Muslim.

Pianothol o Anas a adn a sakataw a mama a pd o Rasūlullāh (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) na kagiya somagad a isa a mama, na so paganay a mama na pitharo' iyan a: Hay Rasūlullāh (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) mataan a pkhababayaan aka ankanan a mama. Na pitharo' on Rasūlullāh (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a: Ino miatharo' oka on a pkhababayaan ka skaniyan? Na tig iyan a: Da'. Na tig o Rasūlullāh (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a songowi nka na tharo' aka on a pkhababayaan ka skaniyan. Na siongowan iyan na pitharo' iyan on a: Mataan a sakena na pkhababayaan ko ska sa pantag ko kasoso'at o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى), na pitharo' o mama a: So Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) na khabayan ka niyan sabap ko kiabaya inka rakan sa pantag ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى). Pianothol o Abū Dāūd.

Pinggalbk o Rasūlullāh (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) so kipphangnda'on iyan on ko manga Muslim o andamanaya i kaptharagombalaya ko kaphagingd a sii makabkn ko kanggiginawa'i a go kaphapagariya' sii ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى). Aya ibarat oto na kiyawa' iyan so barokan o Muād sa pitharo' iyan on a:

Hay Mu'ād, mataan ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) ka sangat dn so kapkhababaya'i ko rka, sa ipagosiyat aka rka a oba nka bagakn so gii nka kindowaan ko oman dn i sambayang a pizambayangan ka aka'i a dowaa a: Ya Allāh tabangi aka nka ko kapthadmi aka rka, a go so kapphanalamati aka rka, a go so kapiya o kapzimbaa ko rka. Pianothol o Ahmad sa sanday a mapiya.

Na pinggalbk o Mu'ād so kappakalankapa niyan ko kapakinggiginawa'i a go so kaphapagariya' sii ko Itlt o manga Muslim ko pithibarang a manga ingd a pkhasongowan iyan, sa gii niyan kirana tharo'on so mian'g iyan ko Rasūlullāh (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) makapantag ko kala' o balas a inipagtad o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) ko siran oto a minggiginawa'i siran ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى). Mialoy ko al Muwatta' o Imām Mālik a pianothol o Abū Idrīs al Khawlānī a pitharo' iyan a: Somiold aka ko masjid sa Dimasq sa mialay aka on a mangoda a malangas i kapharas, na mialay aka so manga taw a lilibtn iran. Na igira miasobag siran sa manga tindg ko agama na ron iran phagndodn so kokoman iyan, sa ptharimaan iran so kokoman iyan. Na iniiza' aka o antawaa skaniyan? Na pitharo' iran on a: Giayanan so Mu'ād bin Jabal. Na sii ko ika dowa gawii na somieng aka pman sa masjid na kiaonaan aka niyan ko kiapakaoma on, sa gii skaniyan zambayang na niyaw aka i kapakapasad iyan na miobay aka ron sa hadapan iyan sa sialam aka na pitharo' aka on a: Ibt ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) ka pkhababayaan ko ska a pagari ko sii ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى), na pitharo' iyan a: Pantag bo' ko Allāh? Na pitharo' aka a: Pantag bo' ko Allāh. Na kiasoy niyan so katharo' iyan sa miakatlo na pkhasowin aka mambo' sa miakatlo, a pantag bo' ko Allāh. Na kiaptan iyan so lapisi o bankala' aka sa lig na giamit iyan sa ginawa niyan na pitharo' iyan a: Adn a mapiya a thothol aka rka. Mian'g aka so Rasūlullāh (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a pitharo' iyan a:

Pitharo' o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) a: So kabaya' aka na imbgay ko siran oto a minggiginawa'i siran sa pantag rakan, a mimbibisita'i siran sa pantag rakan, a go minggasto siran sa pantag rakan.

Sii ko salakaw a hadīth na biagr on o Rasūlullāh (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) sa so giikanggiginawa'i o manga Muslim na isa oto a sarat o paratiaya a phakabgay kirana ko okit a kaphakasold iran ko Sorga'. Pianothol o Muslim a phoon ko Abū Hurayrah a so Rasūlullāh (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) na pitharo' iyan a:

Ibt ko makapapaar ko ginawa ko (so Allāh) سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى ka di kano dn makasold ko Sorga taman sa di kano maratiaya, na di kano dn makaparatiaya taman sa di kano nggiginawa'i, na ba ko rkano ptharo'a a isa a nganin a onggolawlaa niyo na makapnggiginawa'i kano? Pangorawn iyo so Salam ko ndolondolonan iyo. Pianothol o Muslim.

So Rasūlullāh ﷺ na katawan iyan sabap ko maliwanag a ilmo' iyan a inibgay ron o Allāh سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى, a da' a nganin a ba niyan maphakada' so kagowad, dnki, kasiig, riit, phoon ko poso' o manga taw inonta o misabap ko kaadn o kanggiginawa'i sii kiran a aya kapapasigan iyan na so kabaya' a kaphagariya' a go kapagodasa sa mapiya a mapopokas on so kapanoriman, kakhonsikonsi', kagowad a go dnki. Inisogo' iyan ko manga Muslim so kipangorawn iran ko Salām sa lomankap kiran langon ka gioto i kakhalka'i ko manga poso' iran sa kakhaadn kiran o kanggiginawa'i.

Lialayon o Rasūlullāh ﷺ so kipphangnda'on iyan ko manga Sahābah niyan ko kanggiginawa'i sa piacula niyan ko manga poso' iran sa piagoyagoyag iyan kiran taman sa mionga a gioto i bantak o Islam sii kiran. Na sii sinka'i a mala' a kanggiginawa'i na so Rasūlullāh ﷺ na miakambalay sa paganay a sarapiyang a manga Muslim a inipanolon iran arka'i a mala' a romasay sii sa doniya sa miakambaal siran sa timan a onayan a ron miatharagombalay so agama.

O da' arka'i a linang a kabaya' a so miapamola o Islam ko poso' o manga Muslim na so paganay a manga Muslim na di ran magaga so kasiyapa iran ko Jihād a go di siran makanggalbk sa mala' a kakhordan a misabap on na miambalay ran so parinta a Islam a go miapakalankap iran so kokoman o Islam sii sa doniya.

Na sabap sinka'i a piakammsa a kanggiginawa'i o Muslim na miagaga o Rasūlullāh ﷺ a kapakatindga niyan ko tanto a mapiya a kaphagingd a ladiyawan a rk o miamaratiaya a da dn maknal sa miaona o manga taw, a so katitiman iyan na inosay sa datara'i:

So khoyaptaan o miamaratiaya na datar o panglban a oman i sagpik on na mababagr iyan so sagpik a salakaw. Pianothol o al Bukhārī a go so Muslim.

So miamaratiaya ko gii ran kanggiginawa'i a go so gii ran kakhakalimo'ay na datar o satiman a lawas, a o makathalogdam so isa on a anggawta' na lomankap so kapakaggdam ko langowan o lawas iyan sa palaya dn makathotoday ko kaggdama ko masakit. pianothol o al Bukhārī a go so Muslim.

Sii ko sindaw arka'i a toro'an na so Muslim na paliogat a mapno' so lawas iyan a anogon a go ongo ko pagari niyan a Muslim, ka an skaniyan mabaloy a mapiya a anggawta' o kanggiginawa'i sii sinka'i a doniya, a go khabaloy skaniyan a makatataban a miakowa niyan so kasoso'at o Allāh سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى sii sa doniya a go sii sa alongan a maori.

So sanang a Muslim na aanogonan iyan so kaphagariya' o ba adn a makabinasa on antaa ka makapitol ko tali niyan sii kiran.

So sanang a Muslim a kasasabotan iyan so manga nda'o o Islam na katawan iyan a so agama a pphanolon ko kanggiginawa'i na skaniyan so agama a isasapar iyan a go

inilalang iyan ko Muslim o ba niyan awa'i odi' na bowangn so pagari niyan a Muslim sa pantag bo' sa maito' a simokt a miatago' ko pagitan iran, sabap sa so kaphagariya' a miatago' ko It iran na mabagr a di so kapotola on o manga iito' a simokt a pkhitkaw kirian ko kababaloy ran a manosiya a lalayon pkharibat.

Pitharo' o Rasūlullāh (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a:

Da' a dowa kataw a miphagariya' sii ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) odi' na pantag ko Islam a ba so maito' a simokt a khatago' kirian na ba niyan khapotol ankoto a gakot o kiaphagariya' iran. Pianothol o al Bukhārī.

So Islam na da niyan kalipati so waraan o mansoija; sa tatarimaan iyan a adn oto a so rarangit na phakaoma sii ko kasasagad o manga masa a malobay ron so tindg o taw, ogaid na pthago'an iyan oto sa pangalang a go tamana' sii ko kaphlagaday o masa sa ba makabagr so rarangit, sa siaparan iyan so Muslim o ba iran lalayona so kaadn kirian o rarangit sa taman sa makatonay kirian ko kakhapitol o khoyaptaan iran. Pitharo' o Rasūlullāh (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a:

Di khahalal ko Muslim o ba niyan bowangn so pagari niyan a Muslim sa kasobraan so tlo gawii, a oman i isa kirian na pthankisan iyan so pd iyan oman siran makathoona. Sa aya mapiya kirian a dowa na so khaona on mangangapin ko pagari niyan. Pianothol o al Bukhārī a go so Muslim.

Sii sinka'i a btad na tanto a siniyap o Islam so kagaan a kapkhapasad o manga simokt a pkhaadn ko Itlt o manga Muslim sa pangali' iyan sa o ba oto makala' a kasabapan ko kapitol o khoyaptaan a kaphagariya', a so kapitol iyan na gioto dn i kiapotol o limo' o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) sii kirian, na so sanang a Muslim na di niyan ipagiyog o ba mapitol so khoyaptaan iyan a go so pagari niyan a gioto i okit a kikokoyapt iyan ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى), sa langowan a okit a phakazophon sankoto a gakot na pagokitan iyan sa pantag sa anogon iyan sankoto a mapiya a matatago' ko It iyan a go so It o pagari niyan, a go so It iyan sii ko Kadnan iyan a Makalimoon. Aya mapiya san a okit na so katharo' o Mu'āwiyyah a:

O adn bo' a It akn a go so pagari akn a khoyaptaan ami a datar o sawaro a bok, na o nggamita niyan ka an mapitol na izogot akn on, na o phakalo'aga niyan na nggamitn akn ka an kami mkandazg.

Sii ko katatatap o kabibinasa o khoyaptaan o Muslim na tatap dn mambo' so kapopotol o limo' o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) a go so gagaw niyan sankoto a dowa kataw a Muslim a makandadapata'. Sa pitharo' o Rasūlullāh (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a:

Sa taw a inibowang iyan so pagariya' iyan sa miapotol so khoyaptaan iran na inisampay sa saragon, na datar oto o ba niyan piakatoga' so rogo' ankoto a pagari niyan. Pianothol o al Bukhārī.

So okit o Islam ko kapzinanada ko manga taw na makapapasig ko kanginawa'i o mbala' a go so kakhalimo'ay ran, sa matatap so gii ran kapakandolona'. Na so kakhararangita' a go kaprido'ay na da' a darpa' iyan sii ko kaoyagoyag o Muslim.

Pitharo' o Rasūlullāh (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a:

Di kano pthotolaka' (hay manga Muslim) di kano pmbobowanga', di kano pkhakararangita'i, di kano pnddnkiya', sa adn kano a mangariari sii ko Allāh (سبحانه وَتَعَالَى). Pianothol o Muslim.

Sabap san na paliogat ko Muslim a kaanogoni niyan ko gakot o kaphagariya' o ba mapitol odi' na maadn so Ibogan o kangginawa'i sii kiran a dowa sa kabinasaan iyan so lingawan o kaphagariya', ka amay ka maadn anan sii kiran na miatago' siran sa mala' a piligro a khisabap on na di khatarima' so manga amal iran a mapiya sii ko Allāh (سبحانه وَتَعَالَى). Pitharo' o Rasūlullāh (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a:

So pinto' o Sorga' na phlakaan ko oman alongan a Isnin a go alongan a Khamis, na so oripn a di niyan iphanakoto so Allāh (سبحانه وَتَعَالَى) na phrlaan ko dosa niyan sankanan a gawii, sa aya bo' a tabiya' roo na so taw a adn a indadapata' iyan a pagari niyan a Muslim, sa tharo'on a: Nayawa niyo ankanan a dowa a marirido' sa taman sa makaphasada' siran, kiasoy oto sa miakatlo matharo'. pianothol o Muslim.

So kapasada ko dowa a marirido' na tanto a mapiya a galbk a tiago'an o Islam sa mala' a balas sabap ko anogon iyan sankoto a kaphagariya' o ba mapitol so gakot iyan ko manga Muslim. Lalayon giitharoon o mala' a Sahābī a so Abū Dardā' a:

Ba ko rkano ptharo'a so nganin a mapiya sii rkano a di so kazadka a go so kaphowasa? Imasada niyo so manga karido' a go simokt o manga Muslim, ka so dnki a go rarangit na mapphakada' iyan so manga balas. Pianothol o al Bukhārī.

Sabap san na paliogat ko sanang a Muslim a kasiyapa niyan ko pagariya' iyan ko agama sa inisogo' on o Islam so kasiyapa niyan ko manga kabnar o pagariya' iyan a katii so sabagi' on:

Siyapn iyan so pagari niyan a Muslim sa di niyan idoya' ko khabinasaan on, lalayon iyan ggdamm so manga awid a akal iyan ka an iyan on kaogopi sa kaloagi ron, pphamisitaan iyan sa lalayon odi na pthawagan iyan o antonaa i masosowa' iyan, igira minithoona iyan na pakalangasn iyan on a paras iyan, a go amongn iyan sa mapiya ka an maroro so manga dosa iran, ibntl iyan amay ka masakit a go idolog iyan ko koba niyan amay ka mawafat skaniyan sa ipphamangni niyan ko Allāh (سبحانه وَتَعَالَى) sa pakasorgaan iyan skaniyan.

Giankaya a manga paparangayan a inisogo' o agama na tanto a miakalobay sinka'i a masa tano imanto a so manga Muslim ko isa a lipongan na malobay so gakot kiran o kaphapagariya' a giyanan i sabap a kapkhaadn o manga rido' sii ko manga darpa' iran, sa so ingd a mappno' a morka' a go rido' na karina oto sa korang kiran so kaphapagariya' ko Islam, na o ilaya tano so Muslim sii dn ko kaolad iyan sii sa doniya na malankaw tano a tanto a miakalobay so bagr o kaphapagariya' ka aya toos iyan na so manga ala' a ingd a Muslim a manga kawasa sii sa doniya na korang a ranon iran ko manga pagari ran a mrrmr sii sa doniya, a so manga rido'ay ran na di dn dodokawan sa gagawii dawndaw sa kambinasaa iran ko manga Muslim sa phagosar siran sa pithibarang a gomaan a ipmbono' iran ko manga Muslim.

Amay ka kabaya' tano so kapakadaya' sinka'i a doniya na komasoy tano ko manga gonana'o o Islam sa pakabagr tano so gakot o kaphapagariya' ka an tano makowa so tabang o Allāh (سبحانه وَتَعَالَى) sa makadaya' so kaoyagoyag tano sinka'i a doniya na sampay sa alongan a khandodan.

وَأَقُولُ قَوْلِي هَذَا وَأَسْتَغْفِرُ اللَّهَ لِي وَلَكُمْ وَلِسَائِرِ الْمُسْلِمِينَ مِنْ كُلِّ ذَنْبٍ فَاسْتَغْفِرُوهُ
إِنَّهُ هُوَ التَّوَابُ الرَّحِيمُ

*Wa aqūlu qawlī hādā wa astaghfirullāha lī wa lakum wa lisāiril Muslimīn min kulli
dambin fastaghfirūhu innahu Huwat Tawwābur Rahīm.*